

ת"פ 20293/10/17 - מדינת ישראל, המאשימה נגד נורב"י שפסו, הנאשם

בית משפט השלום בקרית

ת"פ 20293-10-17 שלוחת תביעות מרום הגליל והגולן נ' שפסו

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל - המאשימה

נגד
נורב"י שפסו - הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירות של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין) (שמונה עבירות); פריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה, לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין (שתי עבירות); והסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447 (א) לחוק העונשין (שש עבירות).

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד ביצוע העבירות עבד הנאשם כאחראי משמרת מטעם משמר בתי המשפט בהיכל המשפט בנצרת. מתוקף תפקידו נהג הנאשם להיכנס לאולמות המשפט בהיכל המשפט בנצרת ובטבריה, ללשכות השופטים, למשרדי בתי המשפט וחדרי העובדים, וזאת כשהוא נושא עמו מפתחות וכרטיס חכם המאפשרים כניסה לאזורים אלו. כתב האישום המתוקן כולל שמונה אישומים, המפרטים אירועים שהתפרשו על פני תקופה של מספר שבועות, בין התאריכים 11.5.17 ועד 22.6.17. בשישה מהאישומים יוחס לנאשם כי הסיג גבול בכך שנכנס ללשכות של מספר שופטים וגנב מהם ומעוזר משפטי סכומי כסף שונים. בשניים מהמקרים יוחסה לנאשם עבירה של פריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה. הסכום הכולל אותו גנב הנאשם עומד על כ- 3,400 ₪.

3. בהתאם להסדר הטיעון הסכימו הצדדים על הפניית הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו, בו תבחן, בין היתר, שאלת ההרשעה. המאשימה מצדה הבהירה כי היא מתנגדת לביטול ההרשעה וכי תעתור לעונש מאסר בפועל.

תסקירי שירות המבחן

4. שירות המבחן הגיש בעניינו של הנאשם שלושה תסקירים, שנערכו במשך מספר חודשים. מטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את שנכתב בתסקירים ואביא אך את עיקרי הדברים. הנאשם כבן 26, נשוי טרי ונעדר עבר פלילי. הנאשם שירת בצה"ל שירות מלא, היה חייל מצטיין, וכיום הוא לומד במגמה ללימודי הנדסה אזרחית בטכניון ועובד לפרנסתו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מקבל אחריות מלאה למעשיו, מביע צער וחרטה, וכי הרקע לביצוע העבירות היה מצוקה כלכלית כתוצאה מהתמכרות להימורים. לבקשת שירות המבחן נדחו הדיונים על מנת לאפשר את שילוב הנאשם בהליך טיפולי ביחידה להתמכרויות. לאחר תקופה בה שהה הנאשם במסגרת הטיפולית, התרשם שירות המבחן כי טיפול זה מפחית את הסיכון להישנות עבירות מצדו, מסייע לו בשיקום דימויו העצמי ומהווה חלק מתהליך של שינוי חיובי שעובר הנאשם. שירות המבחן המליץ לכן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך שנה, צו של"צ ופיצוי למתלוננים. ביחס לשאלת ההרשעה, המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעה וזאת לאור גילו הצעיר, היותו בראשית דרכו המקצועית, היעדר עבר פלילי וההתרשמות כי מדובר באדם נורמטיבי שהרשעה עשויה לפגוע בעתידו התעסוקתי.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

5. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת העבירות וריבויין, לערכים המוגנים שנפגעו, ולכך שהנאשם ניצל את מעמדו והסמכויות שניתנו לו כאיש משמר בתי המשפט. ביחס להמלצת שירות המבחן ציין ב"כ המאשימה כי ההמלצה לביטול ההרשעה אינה הולמת את חומרת העבירות וריבויין וכך נטען גם ביחס להמלצה העונשית. ביחס למתחם הענישה טענה המאשימה כי יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד משמונת האירועים. לחילופין, נטען כי אם יקבע שמדובר באירוע אחד, אזי יש לקבוע מתחם הנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל. ביחס לעונש הראוי טענה המאשימה כי יש להשית עונש ברף הבינוני-עליון של המתחם, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

6. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם הודה בביצוע העבירות ואף חשף בפני חוקריו אירועים נוספים בהם הודה מיוזמתו. נטען כי מדובר בנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, ששירת בצבא ביחידה מובחרת וסיים את שירותו בהצטיינות (הוגשו מסמכים - ענ/3). ביחס לביצוע העבירות נטען כי מדובר במעידה חד פעמית שאינה מאפיינת את אורח חייו של הנאשם וכי הוא פנה מיוזמתו לטיפול זמן קצר לאחר מעצרו (הוגש סיכום טיפול - ענ/1). ביחס לשאלת ההרשעה נטען כי הנאשם עומד בפני סיום לימודים בטכניון לתואר הנדסאי וכי הרשעה עשויה לפגוע במידה רבה בעתידו המקצועי (הוגשו מסמכים - ענ/4). ביחס לחומרת העבירות נטען כי לא מדובר בעבירות שכללו אלימות או היזק לרכוש וכי הנאשם היה מורשה כניסה ללשכות אלו. בעניין זה טען הסנגור כי הסכום הכולל שנגנב אינו משמעותי וכי העבירות בוצעו בתוך פרק זמן קצר ובשל בעיית הימורים ממנה סבל הנאשם אותה עת. בהקשר זה הפנה הסנגור להליך הטיפולי שעבר הנאשם, ולהמלצת שירות המבחן, וביקש לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום ולאמץ את המלצות שירות המבחן תוך הימנעות מהרשעה.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה והתנצל על מעשיו. כן סיפר על אודות ההליך הטיפולי שעבר ועל הרקע לביצוע העבירות.

דין והכרעה

הדרישה לביטול ההרשעה

8. משנמצא אדם אשם בביצוע עבירה פלילית הכלל הוא שיש להרשיעו. נקבע לא אחת כי "מושכלות ראשונים הם כי דרך כלל, בית משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ירשעו בדיון. ככלל, משנמצא כי אדם עבר עבירה, מתחייב כי הליך הפלילי יכנגדו ומוצהב דרך של הרשעתו וענישתו מציאות וזו עומדת ביסוד הליך איפחוקת קין ושוויני." (ע"פ 2669/00 פלוני נ' מדינת ישראל (17.8.00)). עם זאת, נקבע בפסיקה כי ניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337)). חריג זה נועד לאפשר לבית המשפט להימנע מפגיעה חמורה בנאשם, אשר עניינו הכולל אינו מתאים לעיקרון העונשי הכללי בשל נסיבות אישיות מיוחדות, אל מול מהותה של העבירה. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.07):

"המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון."

9. ככלל, לצורך הכרעה בשאלת ההרשעה בוחן בית המשפט האם העבירה בנסיבות העניין, מאפשרת להימנע מהרשעת הנאשם, וזאת מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה. בנוסף, בוחן הוא אם ההרשעה תגרום פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

10. במקרה זה ניצבת בפני הנאשם משוכה גבוהה כבר בשאלת מהות העבירה והאפשרות להימנע מהרשעה בגינה. הנאשם שימש כאחראי משמרת במשמר בתי המשפט. תפקידי משמר בתי המשפט מוגדרים בסעיף 106ב' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 כך:

- (1) להגן על השופטים, הרשמים ועובדי בתי המשפט, ובכלל זה לבצע כל פעולה הנדרשת לשם שמירה על ביטחונם, לרבות מחוץ לכותלי בית המשפט;
- (2) לשמור על הסדר הציבורי ועל ביטחון הציבור בבית המשפט, בסביבתו הקרובה ובמשרדי הנהלת בתי המשפט.

11. והנה הנאשם, אשר היה מופקד על ביטחונם של עובדי בתי המשפט (ואף שימש כאחראי משמרת) פעל בסתר דווקא להרע להם, להיכנס למשרדיהם כאשר הם אינם מצויים בהם וליטול את רכושם. מדובר במעילה חמורה

באמון שניתן בנאשם ובניצול ציני של הגישה החופשית לה זכה בבית המשפט מתוקף תפקידו, וזאת לצורך פגיעה באלו אשר על ביטחונם הוא מופקד. לכך יש להוסיף את מעמדו הבכיר (אחראי משמרת) וכי אין מדובר באירוע בודד אלא במעשים אשר חזרו על עצמם שמונה פעמים במשך מספר שבועות. בנתונים אלו מתקשה אני לראות כיצד ניתן לוותר על הרשעה במקרה זה (ראו בהשוואה, בשינויים המחויבים: רע"פ 1097/18 **עופר בצלאל נ' מדינת ישראל** (18.4.18); רע"פ 5949/17 **משה אמר נ' מדינת ישראל** (25.7.17); ת"פ (מח' חי') 19002-08-15 **מדינת ישראל נ' חיימוב** (27.9.16)).

12. יתרה מזו, אף אם אניח שניתן בנסיבות מסוימות לוותר על הרשעה במקרים מעין אלו (ואיני קובע כך) ברי כי יהיו אלו מקרים בהם הוכחה פגיעה חמורה במיוחד שתגרם לנאשם ולשיקומו בשל ההרשעה (רע"פ 7224/14 **משה פרנסקי נ' מדינת ישראל** (10.11.14); רע"פ 2180/14 **שמואלי נ' מדינת ישראל** (26.4.14); רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל** (4.3.13)). אכן, הנאשם הוא צעיר נעדר עבר פלילי המצוי בתחילת דרכו התעסוקתית ומוכן כי להרשעה תתכן השפעה על עתידו התעסוקתי. ואולם, לא כל פגיעה אפשרית ותיאורטית מצדיקה ביטול הרשעה. לעולם נלוות להרשעה פגיעה אינהרנטית בנאשם ובאופן בו רואה זאת הציבור ובכלל זה מעסיק פוטנציאלי. הנאשם עובד כיום במפעל מחזור ועתיד לסיים את לימודיו בטכניון לתואר הנדסאי. לא הוגשו מסמכים המלמדים על פגיעה כלשהי שתגרם לנאשם בשל הרשעה ואף שירות המבחן לא ציין פגיעה שכזו. בכל מקרה, אף אם מקום עבודה זה או אחר יעדיף שלא להעסיק את הנאשם בשל קיומה של הרשעה, אין מדובר בפגיעה בלתי מידתית בשים לב לחומרת העבירות והרלוונטיות שלהן לשיקוליו של מעביד פלוני בהחלטה אם להעסיק את הנאשם אם לאו (ראו למשל ע"א 8189/11 **רפאל דיין נ' מפעל הפיס** (21.2.13)). בכל מקרה, עדין פתוחות בפני הנאשם אפשרויות תעסוקה רבות במקצועו והדברים ברורים. לא התעלמתי מהמלצת שירות המבחן ואולם, כידוע, מדובר בהמלצה בלבד ובית המשפט אינו מחויב לקבלה (רע"פ 5115/13 **מנחם שרון נ' מדינת ישראל** (8.9.13)). בכל מקרה, המלצה זו אינה מנומקת כנדרש ושירות המבחן לא הצביע על פגיעה חמורה ומשמעותית שתגרם לנאשם בשל הרשעתו בדיון, כפי שהיה נדרש בשים לב לחומרת העבירות.

סיכומי של דבר, אני דוחה את הבקשה לביטול ההרשעה.

קביעת מתחם הענישה

13. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית המשפט לגזור את הדין לאחר קביעת מתחם ענישה ההולם את העבירה בנסיבותיה. טרם שיעשה כן, עליו לקבוע האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד, או שמא מספר אירועים בהתאם לסעיף 40ג'(א) לחוק העונשין. לאחר קביעת המתחם יש להחליט אם ראוי לסטות ממנו, לקולה או לחומרה, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם שנקבע. בעת קביעת מתחם העונש ההולם מתחשב בית המשפט בעקרון המנחה בענישה - הלימה, בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

14. אפתח בדיון ביחס למספר האירועים הנכללים בכתב האישום. המאשימה טענה למספר אירועים ולקביעת מתחם נפרד לכל אירוע, בעוד ההגנה טענה שיש לקבוע מתחם אחד לכל האירועים. במקרה זה כתב האישום מונה עבירות רבות שבוצעו במהלך מספר שבועות, בשני בתי משפט שונים, בלשכות שונות וכלפי מתלוננים שונים. עם זאת,

ברי שקיים חוט מקשר בין העבירות וכי מדובר בתכנית עבריינית אחת הכוללת מספר עבירות. מכאן סבור אני שמדובר באירוע אחד הכולל מספר עבירות, וזאת בהתאם למבחן הקשר ההדוק ועל כן יש לקבוע מתחם עונש אחד. עם זאת, אציין כי מובן שקביעת גבולות המתחם תושפע מריבוי העבירות (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14); ע"פ 2519/14 קיעאן נ' מדינת ישראל (29.12.14) רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל (7.5.15)).

15. **הערכים המוגנים בבסיס העבירות:** מעשי של הנאשם פגעו במספר ערכים מוגנים ובהם זכות הקניין של המתלוננים שרכושם נגנב ותחושת הביטחון האישי, בשל החדירה למרחב הפרטי. כן יש להדגיש את הפגיעה האפשרית בתדמיתו של משמר בתי המשפט בעיני עובדי בתי המשפט והציבור. תדמית התורמת לאמונה ביכולתו לבצע את תפקידו, תחושה שהיא חיונית לצורך עבודתו התקינה של בית המשפט. ומכאן הפגיעה, שכן אם משמר בתי המשפט אינו שומר על אלו שעל ביטחונם הוא מופקד, אלא דווקא גונב את רכושם, כיצד זה יחוש ציבור באי בית המשפט בטוח?

16. **נסיבות הקשורות בביצוע העבירות:** המעשים בהם הורשע הנאשם הם פרי מסכת עבריינית מתוכננת היטב תוך תעוזה רבה. בחלק מהאישומים אף צוין במפורש כי הנאשם הבחין שהשופט מצוי באולם ונכנס ללשכתו כדי לגנוב ממנה רכוש. הנאשם אף חזר על מעשיו מספר לא מבוטל של פעמים ומובן שיש כך משום נסיבה לחומרה. לכך יש להוסיף את העובדה שהעבירה בוצעה אגב מעילה חמורה באמון, תוך שהנאשם פוגע באלו אשר על ביטחונם הופקד. כפי שהוסבר לעיל, בפרק העוסק בשאלת ההרשעה, תפקידו של משמר בתי המשפט מוגדרים בחוק והם כוללים הגנה על השופטים, הרשמים ועובדי בית המשפט וכן שמירה על הסדר הציבורי ובטחון הציבור בבית המשפט ובקרבתו. גניבה מעובדי מוסד פלוני בידי מי שתפקידו הוא להגן עליהם, היא בבחינת ליקוי מאורות ויש בכך משום נסיבה ממשית לחומרה. ודוק: החומרה אינה דווקא בשל כך שמדובר בשופטים, אלא בשל כך שמדובר במי אשר על ביטחונם היה מופקד הנאשם, ונזכיר שבאחד האישומים גנב הנאשם כסף מעוזר משפטי שהניח את תיקו בלשכת השופטת עמה עבד. יש לזכור עוד שמדובר בעובד מדינה על כל המשמעות הכרוכה בכך מבחינת האופן בו יש להשקיף על חומרת הדברים וטיב ההתנהגות המצופה ממנו. עם זאת, לקולה אציין כי מדובר היה בגניבה של סכומים נמוכים יחסית ואף סכום הגניבה הכולל אינו גבוה ועומד על סך של כ- 3,400 ₪.

17. כאן המקום להתייחס לטענה לפיה מדובר במי אשר היה מורשה כניסה ללשכות השופטים בהן בוצעו הגניבות. אכן, מדובר במי שהוא מורשה כניסה למקומות אלו ואולם הרשאה זו היא לצורך ביצוע התפקיד (ולכך בלבד) והיא בוודאי אינה כוללת הרשאה ליטול את רכושם של בעלי לשכות אלו, והדברים ברורים. לדידי, נסיבה זו היא דווקא לחומרה ולא לקולה, שכן יש בה ניצול של התפקיד למטרות פסולות. בעניין זה ראיתי להעיר כי בשני אישומים מתוך השמונה בהם הורשע, יוחסה לנאשם עבירה של פריצה לבניין שאינו מקום מגורים (לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין-שעונשה עד שבע שנות מאסר). ההבדל העובדתי בין אישומים אלו לבין יתר האישומים (בהם יוחסה עבירה של הסגת גבול) נעוץ בכך שבשתי לשכות אלו פתח הנאשם את דלת הלשכה לאחר שהקיש את קוד הכניסה, בעוד שביתר האישומים יוחסה לו כניסה בלבד, היינו ללא יסוד של פתיחת הדלת ודחיפתה. אינני סבור שיסוד זה הוא בעל משמעות רבה לצורך ייחוס נסיבה לחומרה באישומים אלו לעומת האחרים. העיקר הוא גניבת הרכוש שעל שמירתו הוא מופקד, תוך מעילה באמון ובתפקיד, והכל כאשר הוא עובד מדינה. מטעם זה, אפשר שהיה נכון גם במקרים אלו לייחס לנאשם עבירה של הסגת גבול תחת פריצה לבניין. הערה נוספת בעניין זה: מובן שהעובדה שהנאשם היה מורשה כניסה ללשכות בהן בוצעו הגניבות, אינה מונעת אפשרות הרשעה בעבירות שיוחסו לו, שכן אין מדובר ביסוד מיסודות העבירות. טענת

הסנגור הייתה, כאמור, שמדובר בנסיבה מקלה בלבד ולא מעבר לכך.

18. **מדיניות הענישה:** מטבע הדברים קשה למצוא מקרים זהים לזה בו עסקין (וטוב שכך). עם זאת, אפנה להלן למקרים בעלי קרבה רעיונית לענייננו, תוך שההקשר לענייננו ייעשה בשינויים המחויבים. אציין בעניין זה שהמאשימה הפנתה לעבירות התפרצות קלאסיות, אך לידי אין ללמוד מכך על מתחם הענישה ההולם עבירה זו בשל נסיבותיה המיוחדות כפי שפורט לעיל. ההקשר הרעיוני הקרוב לענייננו הוא דווקא בעבירות הכוללת יסוד של מעילה באמון ונטילת רכוש אשר לנאשם גישה חופשית אליו.

(-) ע"פ 2028/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.6.12) בו נדחה ערעור נאשם על עונש מאסר בן 12 חודשים שהוטל עליו. במקרה זה היה הנאשם שוטר אשר קיבל לידי כספים שנתפסו מחשודים לצורך הפקדתם בבנק. הנאשם נטל הכספים והותירם בידו תחת הפקדתם. סה"כ נטל הנאשם בדרך זו כ - 13,000 ₪ במספר הזדמנויות. יצוין כי במקרה זה יוחסה לנאשם, בין היתר, עבירה של גניבה בידי עובד ציבור שעונשה עד עשר שנות מאסר. בענייננו לא יוחסה לנאשם עבירה זו (הנידונה בבית המשפט המחוזי) ואדגיש שלצורך הרשעה בעבירה זו יש להוכיח שהרכוש "הגיע לידי מכוח עבודתו" ושערכו מעל 1000 ₪. תנאים אלו לא התקיימו בענייננו.

(-) עפ"ג 16704-07-16 **מששה נ' מדינת ישראל** (2.2.17, לא פורסם), בו הורשע קצין בטחון בבית מלון בעבירות של התפרצות, גניבה והסגת גבול. בשישה מקרים נכנס הנאשם לחדרי אורחים במלון במטרה לגנוב, ובמקרה אחד נטל מהכספת באחד החדרים סך של 2,000 ₪. בית משפט השלום גזר על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 16 חודשים, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. ערעור הנאשם התקבל ועונש המאסר הוקל ל-6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית.

(-) עפ"ג 43789-05-16 **מדינת ישראל נ' בלבנוב** (8.11.16), בו הורשע נאשם בעבירות של גניבה והחזקת נכס חשוד כגנוב. הנאשם שימש כעובד במעבר גשר אלנבי ובמסגרת בדיקה ביטחונית גנב חפצים אישיים של תייר. בית משפט השלום ביטל את הרשעתו והטיל עליו צו של"צ. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, הרשיע את הנאשם והטיל עליו מאסר על תנאי, אך הפחית את שעות השל"צ.

(-) ת"פ 21839-04-14 **מדינת ישראל נ' רון ליבוביץ'** (19.7.15), בו הורשע נאשם במספר עבירות של גניבה, בכך שבעת ששירת כשוטר מג"ב גנב מתיקיהם של טירונים עליהם היה ממונה, שני מכשירי טלפון ניידים וכסף מזומן. בית המשפט עמד על חומרת מעשי הנאשם בכך שניצל את מעמדו ואת אמונם של פקודיו. עם זאת, בית המשפט הסתפק בהטלת 140 שעות של"צ, מאסר מותנה ופיצוי.

(-) ת"פ 6071-02-16 **מדינת ישראל נ' ברמן** (5.12.17), בו נידון עניינה של נאשמת שהועסקה בעבודות ניקיון וסיוע בביתה של קשישה. ב-11 אירועים שונים, שנפרסו על פני כשנה, גנבה הנאשמת מהמתלוננת סכום מצטבר של 17,150 ₪. הנאשמת נדונה ל-3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס. יצוין כי הכספים הושבו לידי המתלוננת.

19. לאור כל זאת, דעתי היא כי מתחם העונש ההולם את כלל העבירות המתוארות בכתב האישום (המהוות אירוע אחד) נע בין 3 חודשי מאסר בפועל, שניתן לשאת בהם בעבודות שירות, ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

20. קביעת עונשו של הנאשם מעמדת בין שני השיקולים המנחים בענישה - הלימה ושיקום. המעשים שביצע הנאשם חמורים וככלל ראויים לתגובה עונשית הולמת. עם זאת, אומר כבר עתה כי במקרה זה יש להעדיף לדעתי את שיקולי השיקום בעניינו של הנאשם, ואולם אין בכך להביא למסקנה בדבר אימוץ מלא של המלצות שירות המבחן, אלא רק של חלקן. סיכויי שיקומו של הנאשם מובילים למסקנה לפיה אין להטיל עליו עונש מאסר בכליאה כעתירת המאשימה, אלא בעבודות שירות בלבד. אנמק עמדותי.

21. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם" (רע"פ 7683/13 **דוד פרלמן נ' מדינת ישראל** (23.2.14)). כן צוין בעניין זה כי "שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטיית אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי" (ע"פ 6637/17 **אליזבט קרינדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18)).

22. יישום דברים אלו על הנאשם שבפני מביא למסקנה לפיה הוכחו בעניינו סיכויי שיקום ממשיים. הנאשם הוא צעיר ועברו הפלילי נקי. הוא קיבל אחריות מלאה למעשיו בהזדמנות הראשונה ואף חשף מיוזמתו מקרים נוספים בהם היה מעורב, והביע חרטה כנה. הנאשם השתלב בהליך טיפולי והדיווח בעניינו חיובי. כן הבאתי בחשבון את השפעת ההליך הפלילי על הנאשם כגורם המפחית סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד, כפי שציין שירות המבחן. לכך יש להוסיף את המלצת שירות המבחן ואת ההתרשמות החיובית מהנאשם ותפקודו. כידוע, שירות המבחן הוא הגוף המקצועי האמון על שיקום נאשמים ועל הערכת הסיכויים לכך. קצין המבחן משמש כזרועו הארוכה של בית המשפט לעניין זה ועל אף שאין הכרח לאמץ את המלצתו, ברי כי להמלצת שירות המבחן משקל ממשי בבוא בית המשפט לגזור את דינו של נאשם (ע"פ 3472/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.9.12)).

23. עם זאת, חרף חשיבותו של שיקול השיקום הוא אינו חזות הכל ולא אחת הוא יידחה מפני עקרון ההלימה (ע"פ 5376/15 **ניסים ביטון נ' מדינת ישראל** (11.2.16)). משכך, לעיתים חומרת העבירה ויתר הנסיבות יביאו למסקנה לפיה "אין בתהליך שיקום, מוצלח ככל שיהיה, כדי לאיין את חומרת המעשים ואת הצורך להעניש את המבקש במאסר מאחורי סורג וברח" (רע"פ 5066/09 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (22.4.10)). לכן, אף אם קיימים בעניינו של נאשם פלוני סיכויי שיקום ממשיים, אין חובה להעדיף את שיקולי השיקום, בוודאי שלא לחרוג בשל כך ממתחם הענישה, שהרי "בהחלט ייתכנו מקרים, בהם יתר השיקולים הרלוונטיים לעונש, דוגמת חומרת המעשים או נסיבות ביצועם, לא יצדיקו חריגה ממתחם העונש ההולם, חרף קיומם של סיכויי שיקום גבוהים, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שכן המחוקק נקט בלשון 'רשאי' ולא 'חייב'" (רע"פ 398/14 **טל ערג' נ' מדינת ישראל** (16.3.14)); וראו גם רע"פ

1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.3.15); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.15).

24. בנסיבות ענייננו, שיקולי השיקום תומכים בבירור בהימנעות מהטלת עונש בכליאה. עונש זה אינו הולם את נסיבות המקרה. הוא מחמיר יתר על המידה ואף ימנע אפשרות להמשיך לשלב את הנאשם בהליך השיקומי (סעיף 1 לפקודת המבחן), הליך בו רואה אני חשיבות רבה לצורך סיוע בשיקום הנאשם. כן אציין בעניין זה כי בעת האחרונה גוברת ההכרה בהשפעותיו השליליות של עונש מאסר, במיוחד על צעירים ועל מי שזהו מאסרו הראשון (ראו דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר"); כן ראו, בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח' (13.6.17), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין).

25. עם זאת, אינני סבור שניתן להסתפק בצו של"צ בלבד ולדעתי ההקלה לה זכאי הנאשם, בשל סיכויי שיקומו, היא בהטלת עונש מאסר קצר, בגבולו התחתון של מתחם הענישה, תוך מתן אפשרות לשאת בעונש זה בעבודות שירות. צו של"צ אינו מבטא נכונה לדעתי את חומרת העבירות ואת עוצמת כישלונו של הנאשם. מנגד, עונש בעבודות שירות מבטא נכונה את חומרת המעשים מחד גיסא ומביא בחשבון את סיכויי השיקום מאידך גיסא (להבדלים שבין עונש בעבודות שירות לבין צו של"צ, ראו רע"פ 10002/17 מדינת ישראל נ' ניסים מור (18.7.18)). לכך יש להוסיף כי בכוונתי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולחייב את הנאשם בצו מבחן. יש בכך לסייע לנאשם להמשיך בהליך השיקום, תוך הבהרה כי אם לא יעשה כן, ישוב עניינו להתברר בפני בית המשפט וניתן יהיה להטיל עליו עונש חלופי.

26. **סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. מאסר למשך 3 חודשים. הנאשם יישא עונש זה בעבודות שירות בהתאם לחו"ד הממונה. הנאשם יתייצב ביום 21.1.20 במשרדי הממונה לתחילת ריצוי העונש. מובהר לנאשם כי עליו לבצע את העבודות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את העונש והוא יישא ביתרת התקופה בכליאה.

ב. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שנתיים כל עבירת רכוש שעניינה שליחת יד ברכושו של הזולת.

ג. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים. הובהר לנאשם, בלשון פשוטה, כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו להטיל עליו ענישה נוספת.

ד. אני מחייב את הנאשם בתשלום פיצוי למתלוננים, על פי החלוקה

הבאה:

(-) למתלוננת באישום מס' 2 - 200 ₪.

(-) לע"ת מס' 9 - 200 ₪.

(-) לע"ת מס' 10 - 380 ₪.

(-) לע"ת מס' 3 - 1,500 ₪.

(-) לע"ת מס' 11 - 100 ₪.

(-) לע"ת מס' 8 - 100 ₪.

(-) לע"ת מס' 7 - 500 ₪.

הפיצוי ישולם במזכירות בית המשפט עד יום 1.1.20. המאשימה תמסור למזכירות בתוך 14 יום את פרטי חשבונות הבנק אליהם יש להעביר את הפיצויים, ותיידע את המתלוננים בדבר תוכנו של גזר הדין. (אציין כי בהחלטה מיום 22.8.19 הוריתי על השבת הכספים שהיו תפוסים כמוצג לידי המתלוננת באישום מס' 1 ולכן לא נפסק פיצוי לטובתה).

המזכירות תמציא את גזר הדין לממונה על עבודות השירות וכן לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט חשוון תש"פ, 27 נובמבר 2019, במעמד הצדדים.